

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

III.7060.573.2016.IM

Warszawa, dnia 18 listopada 2016 r.

**Pan
Adam Wojciech Sekściński
Prezes Kasy Rolniczego
Ubezpieczenia Społecznego
Al. Niepodległości 190
00- 608 Warszawa**

Szanowny Panie Prezesie

Na podstawie kierowanych do mnie skarg pragnę uprzejmie zasygnalizować Panu Prezesowi problem stosowania odpowiednich podstaw prawnych przy wydawaniu decyzji przyznających emerytury rolnicze z urzędu osobie pobierającej rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W obecnym stanie prawnym emerytury rolnicze z urzędu w miejsce pobieranych rent mogą być przyznawane na dwóch podstawach prawnych:

- na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704 ze zm.). Tak przyznana emerytura jest przyznawana w wysokości nie niższej od dotychczas pobieranej renty. Zgodnie z tym przepisem emerytura z urzędu może być przyznana zatem osobie, która posiada co najmniej 25 lat ubezpieczenia rolniczego z pominięciem okresów nierolniczych. Dotyczy osób, których renty zostały przyznane na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r., a zatem po dniu 1 stycznia 1991 r.;
- na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 91, poz. 873 ze zm.). Zgodnie z brzmieniem tego przepisu osobom pobierającym renty inwalidzkie z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin, które osiągnęły wiek 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, przyznaje się z urzędu emeryturę z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków

ich rodzin w wysokości dotychczas pobieranej renty inwalidzkiej. Przepis ten ma zastosowanie do rent przyznanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. poz. 133 ze zm.), która została uchylona z dniem 31 grudnia 1990 r. Przy przyznawaniu tych emerytur nie jest wymagany staż ubezpieczeniowy.

Należy zauważyć, że emerytury z urzędu przyznane na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. mogą być wypłacane w zbiegu z emeryturą pracowniczą na podstawie art. 33 ust. 2a tej ustawy. Emerytury przyznane na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. nie mogą być wypłacane w zbiegu z emeryturą pracowniczą. Ubezpieczony musi wybrać jedno z tych świadczeń.

W świetle tych regulacji osobom uprawnionym do renty na podstawie przepisów obowiązujących przed 1991 r. Kasa nie może przyznać prawa do emerytury z urzędu decyzjami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

Zdarzają się jednak przypadki wydawania takich decyzji z powołaniem niewłaściwej podstawy prawnej, co powoduje po stronie ubezpieczonych powstanie nieuzasadnionych oczekiwań w zakresie możliwości wypłacania takiego świadczenia w zbiegu z emeryturą pracowniczą, a nawet próby bezskutecznego dochodzenia takich uprawnień na drodze sądowej.

W ostatnim czasie Rzecznik stwierdził co najmniej dwa przypadki takich nieprawidłowych decyzji w odniesieniu do Pana W Sz (zam.) oraz Pani F G (zam.).

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o podjęcie stosownych działań eliminujących zasygnalizowane nieprawidłowości przy wydawaniu decyzji dotyczących prawa do emerytury z urzędu.

Z poważaniem
Podpis na oryginale